

Sygn. akt **XXVI GC 215/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Karolina Toczyńska</i>
Protokolant:	Monika Tomaszewska

po rozpoznaniu 19 września 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S.**

przeciwko **(...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.**

o stwierdzenie nieważności uchwały

I utrzymuje w mocy w całości wyrok zaoczny z dnia 14 czerwca 2017r.

II Ustala, że powód P. S. wygrał sprawę w całości i zasądza na jego rzecz od pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. zwrot kosztów procesu, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego, przy czym szczegółowe ich wyliczenie powierza referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Sygn. akt XXVI GC 215/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 marca 2017r. (data nadania) powód P. S. wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. o numerze (...) w sprawie wyboru zarządu, zawartej w protokole nr (...) Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 30 czerwca 2016r. Powód wniósł jednocześnie o zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 21 września 2016r. dowiedział się że pozwana w dniu 30 czerwca 2016r. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...) sp. z o.o., na którym zostały podjęte cztery uchwały: w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2015, w sprawie pokrycia straty za rok 2015, w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi za rok 2015 oraz w sprawie wyboru zarządu. Powód dowiedział się o tym z akt sprawy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydziału Gospodarczego KRS podczas przeglądania akt.

Powód oświadczył, iż nie brał udziału w przedmiotowym posiedzeniu, bowiem nie został o nim powiadomiony. Tym samym w ocenie powoda powzięcie zaskarżonej uchwały świadczy o jej sprzeczności z ustawą (pozew k. 3-4)

Wyrokiem zaocznym z dnia 14 czerwca 2017r. Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt XXVI GC 215/17 pkt. I stwierdził nieważność uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki

(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. o numerze (...) w sprawie wyboru zarządu, zawartej w protokole nr (...) Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. z dnia 30 czerwca 2016r. oraz ustalił, iż powód P. S. wygrał w 100% - przy czym szczegółowe wyliczenie kosztów postępowania – powierza referendarzowi sądowemu (pkt. II). W pkt III wyroku zaocznego nadano rygor natychmiastowej wykonalności pkt.. I wyroku (wyrok zaoczny k. 33).

Pozwana dnia 10 lipca 2017r. (data nadania) złożyła przeciw od wyroku zaocznego, w którym wniosła o uchylenie wyroku zaocznego w całości i orzeczenie o żądaniu pozwu poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Pozwana w uzasadnieniu podniosła zarzut naruszenia art. 252 § 1 i § 3 k.s.h., a także zarzut dotyczący naruszenia art. 233 § 2 k.p.c. (sprzeciw od wyroku zaocznego k. 43-43v.).

Strony postępowania podtrzymały swoje stanowiska w dalszych pismach procesowych oraz na rozprawie w dniu 19 września 2018r. (pismo powoda z dnia 03 sierpnia 2017r. k. 55, pismo pozwanej z dnia 23 kwietnia 2018r. k. 105, protokół rozprawy z dnia 9 września 2018r. k. 142).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. S. jest (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., posiadającym 500 udziałów o łącznej wartości (...) zł w kapitale zakładowym spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. wynoszącym (...) zł.

(dowód: umowa spółki k. 5, wydruk z KRS pozwanej k. 9)

Dnia 30 czerwca 2016r. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...) sp. z o.o., na którym zostały podjęte cztery uchwały:

1. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2015,
2. w sprawie pokrycia straty za rok 2015,
3. w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi za rok 2015
4. w sprawie wyboru zarządu.

Ze zwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) sp. z o.o. sporządzony został protokół. W protokole wskazano, iż w zwyczajnym zgromadzeniu wspólników spółki wzięli udział wszyscy wspólnicy, tj. Z. R., S. P. i K. W., reprezentujący 100 % kapitału zakładowego spółki. Protokół nie został podpisany przez wszystkich wspólników, w tym m.in. przez P. S..

P. S. nie brał udziału dnia 30 czerwca 2016r. w Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki (...) sp. z o.o., nie został w ogóle zawiadomiony o terminie zgromadzenia.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydziale Gospodarczym KRS postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2016r. wezwał spółkę (...) sp. z o.o. do złożenia protokołu zgromadzenia wspólników podpisanego przez wszystkich wspólników, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego postanowienia pod rygorem odmowy wpisu w tej części.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy KRS z dnia 18 sierpnia 2016r. k. 14, k. 44, 136, protokół nr (...) k. 15)

Dnia 7 marca 2017r. w sprawie o sygn. akt XXVI GC 823/16 Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy w pkt. I stwierdził nieważność uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością z siedzibą w B. zawartej w protokole nr (...) z dnia 30 czerwca 2016r. numer (...) w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi za rok 2015.

(dowód: kopia wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie XXVI GC 823/16 k. 31).

Zarządzeniem z dnia 28 marca 2018r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie XIV Wydziału Gospodarczego KRS wezwał wnioskodawcę Handel (...) sp. z o.o. do uzupełniania braków formalnych wniosku o dokonanie zmiany w KRS poprzez złożenie go na urzędowym formularzu KRS Z-30, który będzie podpisany przez prawidłowo wybranego członka zarządu oraz do złożenia dokumentów finansowych podpisanych przez tą osobę, w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego zarządzenia pod rygorem zwrotu wniosku.

Zarządzeniem z dnia 25 czerwca 2018r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie XIV Wydziału Gospodarczego dokonał zwrotu wniosku o wpis zmianki o złożeniu dokumentów z uwagi na nieusunięcie braków formalnych wniosku.

(dowód: zarządzenie z dnia 25 czerwca 2018r. k. 130, zarządzenie z dnia 28 marca 2018r. k. 131).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do pozwu oraz sprzeciwu od wyroku zaocznego, a także dalszych pism procesowych.

Dowody z dokumentów nie były kwestionowane przez strony ani pod kątem ich autentyczności, ani zgodności z prawdą. (art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c.).

Sąd, co do zasady uznał za wiarygodne wszystkie dowody z dokumentów stanowiących podstawę ustalenia stanu faktycznego. Ich treść nie była kwestionowana przez strony, również i Sąd nie widział podstaw, by czynić to z urzędu. Dokumenty te korelowały bowiem ze sobą pozwalając stworzyć spójny i logiczny obraz stanu faktycznego.

Strony nie kwestionowały autentyczności przedstawionych dokumentów, ani ich treści, zaś sąd również nie miał wątpliwości, co do ich wartości dowodowej, stąd były one przydatne dla ustalenia stanu faktycznego, zwracając jednakże uwagę, że stanowiły one jedynie dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które nie korzystają z domniemań zawartych w treści art. 244 k.p.c. (domniemania zgodności z prawdą oświadczeń w nich zawartych), jak ma to miejsce w przypadku dokumentów urzędowych a jedynie – poza domniemaniem autentyczności – korzystają z domniemania wyłączającego potrzebę dowodu, że osoba, która dokument podpisała, złożyła zawarte w nim oświadczenie (post. Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1982 roku, III CRN 65/82). Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej, o czym rozstrzyga sąd zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (art. 233; też K. Knoppek: Głosa do wyroku SN z 25 września 1985 roku, IV PR 200/85, PiP 1988, nr 5).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sprzeciw od wyroku zaocznego okazał się niezasadny.

Powód w niniejszej sprawie wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. o numerze (...) w sprawie wyboru zarządu, zawartej w protokole nr (...) Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 30 czerwca 2016r. z uwagi na niezawiadomienie go o terminie Zgromadzenia, co spowodowało brak jego obecności na przedmiotowym Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników.

Stosownie do art. 252 § 1 k.s.h. osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

Zgodnie z art. 250 pkt 4 k.s.h. prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje wspólnikowi, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Jak stanowi zaś art. 252 § 3 k.s.h. prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały. Powód o podjęciu zaskarżonej uchwały dowiedział się dnia 21 września 2016. (k.15) przeglądając akta rejestrowe spółki Handel (...) sp. z o.o. w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydziału Gospodarczego KRS. Pozew natomiast w niniejszej sprawie został złożony dnia 1 marca 2017r.

Z wyżej wymienionych przepisów wynika jednoznacznie, że prawo wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały przysługuje wspólnikowi nieobecnemu na zgromadzeniu wspólników jedynie wówczas, gdy zgromadzenie zostało wadliwie zwołane lub na zgromadzeniu powzięto uchwałę w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Zgodnie z przepisem art. 235 § 1 k.s.h. zgromadzenie wspólników zwołuje zarząd, to jednak mając na uwadze treść przepisu art. 239 § 1 k.s.h. w sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można powziąć uchwały, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały. Wniosek o zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników oraz wnioski o charakterze porządkowym mogą być uchwalone, mimo że nie były umieszczone w porządku obrad. (art. 239 § 2 k.s.h.).

Podkreślić należy, że w doktrynie przyjmuje się, że w części dotyczącej zwołania zgromadzenia wspólników art. 239 § 2 k.s.h. należy traktować jako przepis samoistny — pozwalający na zwołanie zgromadzenia uchwałą wspólników, niebędący w szczególności jedynie podstawą do złożenia na ręce zarządu żądania zwołania zgromadzenia.

Przepis art. 239 k.s.h. przewiduje trzy wyjątki od zasady podejmowania uchwał objętych porządkiem obrad. Podjęcie uchwały nieobjętej porządkiem obrad jest dopuszczalne:

- jeżeli na zgromadzeniu jest reprezentowany cały kapitał zakładowy i nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały,
- jeżeli uchwała obejmuje rozpatrzenie wniosku o zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników oraz
- wniosków o charakterze porządkowym.

W niniejszej sprawie pozwana zarzuciła, że powództwo podlega oddaleniu, bowiem pozwana w ogóle nie wystosowała zawiadomienia o zwołaniu Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników do powoda, a tym samym nie sposób uznać, że powód w jakikolwiek sposób został zawiadomiony o Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników. Zdaniem pozwanej w takim wypadku należy przyjąć, że zgromadzenie wspólników pozwanej spółki w ogóle nie miało miejsca w dniu 30 czerwca 2016r., a w konsekwencji uchwała nie stanowi uchwały zgromadzenia wspólników pozwanej. Nadmienić jednocześnie należy, iż stanowisko prezentowane przez pełnomocnika pozwanej na rozprawie w dniu 2 października 2018r. było diametralnie odmienne niż wyrażone w piśmie z 23 kwietnia b.r. – k. 108, tzn. pełnomocnik twierdził, że powód o każdym zgromadzeniu był prawidłowo zawiadamiany, nie przedstawił jednak na tą okoliczność żadnych dokumentów, o co wnioskował pełnomocnik powoda.

Mimo to w ocenie pozwanej powód, w przypadku gdy uchwała jest faktycznie nieistniejąca, winien wnosić o ustalenie nieistnienia uchwały, a nie stwierdzenie jej nieważności.

Stanowisko to jest oczywiście niezasadne, bowiem strona posługiwała się dokumentem w postaci uchwały wspólników w obrocie, składała go jako dokument w rejestrze sądowym chcąc wywrzeć skutki prawne.

W ocenie Sądu stanowisko pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie również z uwagi na poniższą argumentację. Zgodnie z dominującym (trafnym) poglądem, wytyczonym przez uchw. SN z 1.3.2007 r., także do uchwał nieistniejących należy stosować powództwo z art. 252 § 1 KSH. Wskazuje się bowiem, że nieprawidłowości przy zwołaniu i przebiegu zgromadzenia wspólników, w tym także brak stosownego quorum, nie mogą być podstawą opartego o przepis art. 189 KPC powództwa o ustalenie "nieistnienia uchwały", lecz powodują jej nieważność. Tak podjęta uchwała może być kwestionowana jedynie na drodze powództwa o stwierdzenie nieważności w trybie

przewidzianym w art. 252 § 1 KSH, przez wymienione w art. 250 KSH podmioty i w terminie zawitym określonym w art. 252 § 2 KSH (wyr. SA w Białymstoku z 30.1.2008 r., I ACa 612/07, Legalis). Powyższy pogląd uzasadniany jest również tym, że zarówno problematyka podejmowania uchwał w spółce kapitałowej, jak i sankcja, jaką należy stosować w wypadku gdy uchwała jest sprzeczna z ustawą są całkowicie uregulowane w KSH.

Tryb przewidziany w art. 252 § 1 i 525 § 1 KSH dotyczący uchwał sprzecznych z ustawą ma zastosowanie również w odniesieniu do uchwał określanych w doktrynie mianem nieistniejących, stąd niedopuszczalne jest kwestionowanie ich w drodze powództwa z art. 189 KPC poza trybem kodeksu spółek handlowych" (wyr. SA w Katowicach z 16.7.2009 r., V ACa 241/09, OSA w Katowicach 2009, Nr 4, poz. 5). Sąd Apelacyjny uznał w tym orzeczeniu, że w pojęciu "sprzeczność z ustawą" mieszczą się również przypadki, w których doszło do rażącego naruszenia prawa w procesie podejmowania uchwały określonej mianem "uchwała nieistniejąca" i dlatego zdaniem sądu skutki nieistniejącej czynności prawnej są w istocie takie same co bezwzględnie nieważnej czynności – występuje stan niewywołania i niepowstania skutków prawnych.

Dopuszczalność wystąpienia z powództwem z art. 189 KPC i objęcia nim uchwał pozornych uzasadniana jest tym, że ustawodawca wprowadził zakaz stosowania art. 189 KPC tylko do uchwał sprzecznych z ustawą. Wyłączenie to nie obejmuje decyzji podjętych przez osoby postronne przy zachowaniu formalnych przejawów podjęcia uchwały. Odmienna wykładnia art. 252 § 1 in fine KSH prowadziłaby do sprzecznego z logiką wniosku, iż uchwałą w rozumieniu art. 227 i n. KSH może być każde oświadczenie dowolnej osoby i jej podważenie jest możliwe tylko w drodze powództwa o stwierdzenie jej nieważności, i to tylko z zachowaniem określonych w art. 252 KSH terminów (wyr. SA w Katowicach z 11.8.2005 r., I ACa 893/05, Legalis; tak również T. Szczurowski, Nieistniejące uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej, MoP 2007, Nr 6, s. 303 i n.). Na nieistnienie uchwały, która nosi znamiona nieistniejącej, można się powołać w innym postępowaniu sądowym, bez konieczności uzyskiwania wyroku stwierdzającego tę okoliczność na podstawie art. 189 KPC (zob. post. SN z 25.8.2016 r., V CSK 694/15, Legalis).

Podkreślić należy, iż minimalny standard ochrony interesów wspólnika w spółce kapitałowej polega na zapobieganiu takiej sytuacji, gdy uchwała byłaby podjęta bez wiedzy wspólnika o treści takiej uchwały (zob. wyrok SN z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08).

Sprzeczność z prawem może odnosić się do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwoływania i obradowania zgromadzenia oraz trybu podejmowania uchwał (tak słusznie SN w wyroku z dnia 9 września 2010 r., I CSK 530/09, LEX nr 672663). Przy czym, zgodnie z dominującym w orzecznictwie stanowiskiem, wszelkie nieprawidłowości w zwołaniu zgromadzenia wspólników, podobnie jak i inne uchybienia w podejmowaniu uchwał, mające charakter wyłącznie formalny (proceduralny), mogą stanowić skuteczną podstawę żądania stwierdzenia nieważności uchwały tylko wtedy, gdy wpłynęły na jej treść (zob. m.in. uzasadnienie do uchwały 7 sędziów SN z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt III CZP 13/13; wyrok SN z dnia 26 marca 2009, I CSK 253/08, wyrok SA w Łodzi z dnia 11 maja 2017 r., I ACa 1414/16, LEX nr 2310628; por. D. Wajda, Jeszcze o uchybieniach formalnych przy podejmowaniu uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych (w:) Kodeks po 15 latach, s. 801 i n.).

Nieprawidłowości przy zwołaniu i przebiegu zgromadzenia wspólników, w tym także brak stosownego kworum, nie mogą być podstawą opartego na przepisie art. 189 k.p.c. powództwa o ustalenie "nieistnienia uchwały", lecz powodują jej nieważność. Tak podjęta uchwała może być kwestionowana jedynie na drodze powództwa o stwierdzenie nieważności w trybie przewidzianym w art. 252 § 1 k.s.h., przez wymienione w art. 250 k.s.h. podmioty, i w terminie zawitym, określonym w art. 252 § 2 k.s.h.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż sporna uchwała podjęta została bez zawiadomienia powoda o Zwyczajnym Zgromadzeniu wspólników spółki, a tym samym zaistniały przesłanki do stwierdzenia nieważności uchwały.

Z powołanych powyżej przesłanek, na podstawie art. 347 k.p.c., Sąd utrzymał wyrok zaoczny w mocy w całości (pkt. I wyroku)

Rozstrzygnięcie o kosztach zapadło w oparciu o art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Ustalono, iż strona powodowa wygrała sprawę całości i zasądzono na jej rzecz od strony pozwanej zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przy czym ich szczegółowe wyliczenie powierzono referendarzowi sądowemu na podstawie art. 108 k.p.c. (pkt. II wyroku).

SSO Karolina Toczyńska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

SSO Karolina Toczyńska